

SARAH VAN HOVE

MAURICKCOLLEGE, VUGHT

Parkwachters: de stellingachtbaan

In *Parkwachters*, geschreven door Lucas de Waard, wordt Isa Leeflang op oudere leeftijd geconfronteerd met de pestkop uit haar jeugd. Ze komt tot rust in het schijnbaar verlaten pretpark Fabel, maar daar is niets wat het lijkt... In De stellingachtbaan stappen leerlingen zelf in het pretpark en nemen daarbij een maatschappelijk thema onder de loep. Weten zij een standpunt in te nemen bij een literaire stelling en deze goed te onderbouwen?

Eindtermen

Eindterm 2: De leerling evalueert zakelijke en literaire teksten, passend bij het lees- of luisterdoel.

Eindterm 4: De leerling schrijft afgestemd op doel, publiek en context.

Sterk

De keuze om via het Brabants Boekenweekgeschenk 2024 literaire en zakelijke (rijke) teksten te verbinden door middel van actuele maatschappelijke thema's, is mooi gevonden. Het analyseren van de manier waarop de thema's zijn uitgewerkt in het literaire werk en vervolgens de invalshoek vanuit het literaire werk verbreden door de leerlingen zelf (zakelijke) teksten te laten zoeken die aansluiten bij dat thema, stimuleert niet alleen de literaire ontwikkeling en leesvaardigheid, maar ook de persoonsvorming. De thema's en stellingen zijn helder uitgewerkt in de bijlage en zijn onderbouwd met citaten uit het verhaal.

We vinden het waardevol dat leerlingen niet alleen lezen en schrijven over hun thema, maar dat ze er ook over in gesprek gaan met elkaar, zowel voor als na het schrijven. Dit integreert het subdomein 'Interactie' uit het leerplanvoorstel ook mooi in de opdracht.

Het werkstuk biedt docenten een heldere basis voor lessen met steun voor de inhoud en vormgeving. Het (uitgewerkte idee) is direct bruikbaar,

en als vorm toepasbaar op andere thema's, met andere literaire werken. De leeractiviteiten zijn functioneel met elkaar verbonden, waardoor leerlingen oefenen in zinvol verband met verschillende eindtermen, zoals begripsvorming uit verschillende bronnen – zakelijk, fictie – via begripsopdrachten en exploratieve gesprekken, en begripsdeling via een schriftelijk betoog.

De nadruk ligt op de eindterm die begrip van literaire werken en maatschappelijke thema's verbindt: verdieping van de leesbeleving aan de ene kant, en inzicht in maatschappelijke kwesties (door ook de beleving van die kwestie mee te nemen in de begripsvorming) aan de andere kant.

Overwegingen

De samenhang in de lessen is gebaseerd op de sterke functionele verbanden tussen de leeractiviteiten: elke stap draagt bij tot meer begrip van het literaire werk.

Aandachtspunten

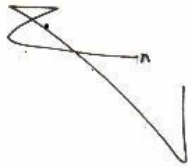
Een herontwerp zou meer aandacht kunnen besteden aan de context van de opdracht: tenslotte schrijven leerlingen een betoog, maar waarom eigenlijk? Wat maakt dat leerlingen iets willen weten en die kennis willen delen met anderen via een betoog?

De twee thema's pesten en persoonlijke ontwikkeling hangen sterk samen; wellicht zal het onderscheid niet goed te maken zijn. Het zal waarschijnlijk gemakkelijker zijn om nieuwsberichten te vinden die de blik op het thema Grote vervuilers nuanceren of verbreden, dan voor het thema pesten/persoonlijke ontwikkeling. Het is heel goed om leerlingen keuzes te bieden opdat ze een thema kiezen dat aanspreekt, maar het is de vraag of de keuze evenwichtig is, gelet op de kern van de opdracht – het verbinden van literaire thema's aan actuele maatschappelijke ontwikkelingen.

Niet alle stellingen lijken even geschikt om er nieuwsberichten aan te verbinden, maar dat komt misschien omdat niet helemaal duidelijk wordt hoe de leerlingen de informatie uit de zelfgezochte zakelijke teksten moeten gebruiken in hun betoog. Uit de opdrachtformulering maakt de jury op dat leerlingen (vooral?) argumenten moeten ontlelen aan de novelle?

Namens de jury,

Gert Rijlaarsdam

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'G' followed by a series of loops and a final vertical stroke.

Juryleden

vanwege Netwerk Didactiek Nederlands: Gino Bombeke, Carl Brüsewitz,
Kathleen Leemans & José Vandekerckhove

vanwege de Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands: Martijn Koek,
Nienke Nagelmaeker, Gert Rijlaarsdam, Liselore van Ockenburg & Nellianne
van Schaik-Maljaars

